

Kong Erik af Pommerns rejse igennem Kroatien 1424-25

Af Mladen Ibler

På sin vej til Det hellige Land passerede Erik af Pommern i 1424-25 gennem Kroatien. Hidtil ukendte kilder fra de righoldige arkiver i Dubrovnik – middelalderens Ragusa – kaster nyt lys over denne del af pilgrimsrejsen, som også havde et politisk formål, og som førte til nærmere kontakter mellem den nordiske konge og lokale adelsmænd, især af familien Frankopan. I det følgende gør den kroatiske historiker Mladen Ibler nærmere rede for rejsen og dens kontekst. I et appendiks gives, ved arkivets leder Ivan Mustać en transkription af kilder i Dubrovnik-arkivet vedrørende kongens besøg.

Kong Erik af Pommerns pilgrimsrejse til Jerusalem er i den danske historiske litteratur beskrevet af blandt andre W. Møllerup i 1882 og Ove L.C. Vangensten i 1913.¹ Møllerups fremstilling af kilderne giver et samlet overblik over rejsens itinerarium,² mens Vangenstens beskrivelse³ på baggrund af den venetianske historiker Antonio Morosinis krønike⁴ repræsenterer den formentlig bedste skandinaviske fremstilling af en 1400-tals monarks besøg i Sydeuropa. Mens Møllerup citerer de centraleuropæiske kilder, bygger Vangensten overvejende på italienske kilder, hvorved de to fremstillinger supplerer hinanden godt.

Formålet med nærværende artikel er at fremlægge nogle hidtil ukendte oplysninger om Erik af Pommerns rejse. Det sker på grundlag af kroatiske og ungarske kilder, der belyser dels tidspunktet for rejsens forberedelse og de mulige politiske formål med den, dels en indtil nu ukendt forbindelse mellem den nordiske konge og den kroatiske adelsfamilie Frankopan,

-
1. For assistance i forbindelse med udarbejdelsen af artiklen takker jeg professor, dr.theol. Troels Dahlerup, Århus, docent, fil.dr. Birgitta Fritz, Stockholm, og arkivdirektør Ivan Mustać, Dubrovnik.
  2. W. Møllerup: »Kong Erik af Pommerns Udenlandsrejse 1423-1425«, *Historisk Tidsskrift*, 5. Rk. III, 1882.
  3. L.C.O. Vangensten: »Erik af Pommern i Venedig 1424. Antonio Morosinis Krønike og Aktstykker fra Archivio di Stato ai Frari, Venedig«, *Danske Magazin*, 6. Rk. I, 1913, p. 72-88.
  4. Antonio Morosini: *Cronaca*, Biblioteca Marciana, Venezia (Ital. cl. VII.cod. 2048-2049).

der sad som grever i området (*Segne, Wegle et Modrusse comites*). Især de upublicerede kilder fra det righoldige arkiv i Dubrovnik, middelalderens Ragusa, viser noget om Erik af Pommerns ry i Sydeuropa. Disse kilder, som fortegnes i et appendiks, udgør det vigtigste grundlag for fremstillingen; men for fuldstændighedens skyld citeres også, om end i mindre omfang, detaljer fra allerede kendte kilder.

Erik af Pommern forlod Danmark i august 1423 efter at have overdraget regeringens førelse til dronning Philippa og de kongelige råder, der ikke skulle med på rejsen. Hans hensigt var at opsøge kong Sigismund for at få dennes afgørelse i striden med holstenerne om hertugdømmet Slesvig. Sigismund opholdt sig på denne tid i Ungarn, og hertil drog Erik, idet han på vejen aflagde et besøg hos Polens nye dronning – hvis kroning var umiddelbart forestående – i hovedstaden Krakow. Den 8. februar 1424 ankom kongen og hans ledsagere til Ofen, det gamle navn for Buda, Ungarns hovedstad Budapest.⁵ Her havde en række kongelige råder, blandt andre Aksel Eriksen (Thott), Erik Nielsen (Gyldenstjerne) og Erik Banner, allerede i forvejen indledt forhandlinger med kong Sigismund angående Danmarks ret til Slesvig.⁶ Sidst i februar tog kong Erik sammen med kong Sigismund til Krakow for at overvære kroningen af den polske dronning, og her opholdt han sig fra 4. til 19. marts 1424.⁷

Det har tilsyneladende været under opholdet i Krakow, altså før dommen i sagen om Slesvig blev afsagt, at planerne om en pilgrimsfærd til Det hellige Land blev lagt. Kong Sigismund henvendte sig i begyndelsen af marts til republikken Ragusa, det nuværende Dubrovnik i Kroatien, med anbefalinger vedrørende kong Erik og oplysninger om hans forestående rejse og hensigten med den.⁸ Senatet i Dubrovnik svarede allerede dagen efter, at det havde modtaget kongens brev, den 20. marts, med et brev, hvori det blandt andet oplyste om Venedigs styrker i området.⁹ Lidt senere, i begyndelsen af maj, modtog Dubrovnik et andet brev fra Sigismund, hvor han anmodede byen om at værne om kong Eriks sikker-

5. Møllerup 1882, p. 32.

6. Troels Dahlerup: De fire stænder 1400-1500, *Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie*, red. Olaf Olsen, bd. 6, København 1989, p. 58.

7. Møllerup 1882, p. 32.

8. J. Tadić: *Danski kralj Erik IX. 1424: Promet putnika u starom, Dubrovniku*, Dubrovnik 1939, p. 158.

9. J. Gelcich & L. Thalloczy: *Diplomatarium Relationum Reipublicae Ragusanae cum Regno Hungariae*, Budapest 1887, p. 296-297.

hed. Som svar herpå oplyste Dubrovnik i et brev fra den 17. maj detaljeret om forholdene i Middelhavsområdet, blandt andet at der omkring Neapel befandt sig 25 store og 15 mindre skibe fra Genua, samt at antallet af katalonske skibe var stigende.¹⁰

Imens fik kong Erik i Ofen del i sin fætter Sigismunds politiske hverdag, og han virkede sammen med ham i forhandlinger omkring stridigheder i datidens europæiske adel.¹¹ En af de vigtigste opgaver, han deltog i, var at forhindre en duel imellem de kroatiske grever Ivan Anz Frankopan og Fridrich von Cilli. Begge grever var repræsentanter for særdeles magtfulde adelsfamilier i kongeriget Dalmatien, Kroatien og Slavonien,¹² som dengang tilhørte den ungarske krone. Årsagen til deres strid var, at Fridrich på grund af en elskerinde havde dræbt sin kone, Elisabeth Frankopan, som var Ivans fars kusine.¹³

Det lykkedes Erik af Pommern at påvirke den unge Ivan Anz til at afstå fra at hævne dette drab igennem en duel med Fridrich. Sigismund måtte være særdeles tilfreds, for den mand, som Ivan Anz havde ønsket at duellere med, var bror til Sigismunds kone, dronning Barbara. Tilsyneladende blev kong Erik og Ivan Anz Frankopan så gode venner, at kongen besluttede at tage den unge greve med på sin pilgrimsrejse. Siden dukker han op som en af Erik af Pommerns betroede mænd i Norden: En kroatisk kilde fra 1432 fortæller, at han den 26. juni samme år befandt sig »i Danmark«.¹⁴ Det skal vi komme tilbage til senere.

Sigismunds dom i sagen om Slesvig faldt den 28. juni 1424 og gik i al korthed ud på, at hele Sønderjylland tilhørte kongen og Danmarks rige »med direkte og brugelig herredømmes ret«.¹⁵ Erik var glad og begav sig sydpå over Kroatien, Dalmatien, Venedig og Dubrovnik for derfra at rejse til Det hellige Land. Kong Sigismund ledsagede ham på hest otte mil fra Ofen i retning mod Balatonsøen, til byen Weissenburg,¹⁶ i dag Szekesfehervar i Ungarn.

Ruten var tilsyneladende nøje planlagt. Fra Balatonområdet rejste den nordiske konge over byen Varaždin i Nordkroatien, som var styret af gre-

10. Ibid., p. 297-298.

11. Rikke Agnete Olsen: *Herre i Norden*, København 1995, p. 30.

12. V. Klaić: *Povjest Hrvata*, vol. 2, Zagreb 1901, p. 64.

13. J. Aschbach: *Geschichte Kaiser Sigmund's*, 3. Teil, Hamburg 1841, p. 188-190.

14. Đ. Šurmin: *Hrvatski spomenici I.*, MHJSM Zagreb, 1888, p. 131-132.

15. Olsen 1995, p. 32.

16. W. Altmann: *Eberhart Windeckes Denkwürdigkeiten zur Geschichte des Zeitalters Kaiser Sigmunds*, Berlin 1893, p. 190-191.

verne Cilli, til Zagreb. Erik og hans følge fulgte her den gamle vej fra den romerske tid, *magna via ad Zagabria*, som var den vestligste af de to vigtige veje, der i middelalderen forbandt Ungarn og Kroatien-Slavonien.¹⁷

På den tid var den korteste og sikreste vej fra Zagreb til Adriaterhavet *magna strata a Modrus*. Modrus var en af de mange fæstninger, som tilhørte familien Frankopan,¹⁸ og lå placeret halvvejs mellem Zagreb og havet. Kong Erik og hans følge har sandsynligvis overnattet på slottet og er derfra fortsat deres rejse mod byen Senj. Ved denne vigtige havneby ved Adriaterhavets østkyst befandt Sigismunds vicekonge (*banus*) Nikola Frankopans hovedsæde sig. Ifølge Antonio Morosinis krønike ankom der den 31. juli to udsendinge fra Senj til Venedig for at skaffe frit lejde for kong Erik og en fuldt udrustet galej til pilgrimsrejsen til Det hellige Land. Udsendingene ansøgte samtidig om et ikke ganske lidet lån på 10.000 gulddukater. Allerede samme dag fattede senatet i byen en enstemmig beslutning om, at kongens anmodninger skulle bevilges.¹⁹ Den 1. august blev der udnævnt seks ambassadører, som skulle rejse til Senj og derfra ledsage kong Erik og grev Nikola Frankopan (*el signor de Segna*) i to galejer til Venedig.²⁰

Sidst i august har Dubrovniks senat sendt yderligere informationer angående sikkerheden omkring Eriks sejlads i Middelhavet til kong Sigismund.²¹

Efter en overordentlig festlig velkomst i Venedig – som er meget udførligt beskrevet i Morosinis krønike – blev kong Erik og hans rejseselskab indlogeret i hertugen af Ferraras palads,²² nu »Fondacci dei Turchi«,²³ mens greven af Segna indlogeredes i Carlo Malatesta af Riminis palads.²⁴

Vangensten har peget på interessante politiske aspekter ved kong Eriks besøg i Venedig. Det ser ud til, at Sigismund, som i 1420 tabte en stor del af Dalmatien i en krig mod Venedig, forsøgte at bruge kong Erik som mægler imellem sig og lagunestaden. Da Filippo Maria Visconti, hertugen af Milano, som midlertidigt var Venedigs allierede, ingen tiltro havde

17. L. Čoralić: *Put, putnici, putovanja – ceste i putovi u srednjevjekovnin hrvatskim zemljama*, Zagreb 1997, p. 205 etc.; Klaić 1901, p. 41.

18. Klaić 1901, p. 64.

19. Vangensten 1913, p. 73.

20. *Ibid.*, p. 78-79.

21. Gelcich & Thalloczy 1887, p. 298-300.

22. Vangensten 1913, p. 80.

23. Dahlerup 1989, p. 60.

24. Vangensten 1913, p. 80.

til Eriks *bona officia*, måtte kongen imidlertid forlade byen, uden at mæglingen var lykkedes.²⁵

Hertil skal bemærkes, at Frankopan'erne i Kroatien havde særdeles gode forhold til Visconti, og i året 1426 ser vi den unge Ivan Anz Frankopan aflægge besøg hos hertugen i Milano. Selv om den primære grund til besøget i Milano var en anden,²⁶ kan det ikke udelukkes, at Ivan Anz var sendt til Milano i kong Eriks ærinde. Af et brev fra Visconti til Ivans far Nikola Frankopan i Senj fremgår det, at hertugen har rådet den unge Ivan Anz til at vende hjem »fra det fjerne og fremmede«.²⁷ Hermed refereres sandsynligvis til Sverige, hvor den kroatiske greve på dette tidspunkt – det kommer vi tilbage til – befandt sig i kong Eriks tjeneste.

Fra Venedig gik turen til Dubrovnik. Da man forventede Eriks snarlige ankomst, besluttede byens senat ved en afstemning – med 87 stemmer mod 5 – den 9. september at forære kongen en gave i form af 150 gyldne perper.²⁸ Og lørdag den 16. september 1424 ankom kong Erik så til Dubrovnik, hvor han blev modtaget med glæde og stor ære af regeringen og befolkningen. Kort tid efter sin ankomst anmodede han om et hemmeligt møde med senatets repræsentanter. Under stor diskretion oplyste Erik, at han under ingen omstændigheder agtede at besøge Venedig på sin tilbagerejse, og derfor var han interesseret i at få nærmere oplysninger om vejen fra Dubrovnik til Ungarn – hvor mange ruter der fandtes, og igennem hvilke områder vejene passerede. Senatet informerede kongen efter bedste viden og rådede ham til at følge vejene igennem Bosnien eller Montenegro, som var de korteste, men til gengæld mindre sikre. Den 18. september blev det besluttet, at tre adelige personer skulle affatte et brev til kong Sigismund indeholdende oplysninger om senatets forhandlinger med kong Erik.²⁹ Brevet blev sendt til Ofen den 20. september, formentlig umiddelbart efter Eriks afrejse fra Dubrovnik.³⁰

Det kan diskuteres, af hvilke årsager kong Erik »ikke havde den fjerneste tanke« om at aflægge et nyt besøg i Venedig på sin tilbagerejse;³¹ men sikkert er, at beslutningen herom faldt på et tidligere tidspunkt, end hidtil

25. Ibid., p. 75.

26. Codex diplomaticus comitibus de Frangepanibus: *Monumenta Hungariae Historiae*, I. Diplomataria, vol. 35, Budapest 1910, p. 205-206.

27. Ibid.

28. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.maius 1424, vol. 3, fol. 30v. – For de anvendte forkortelser i forbindelse med arkivmaterialet fra Dubrovnik se appendikset s. 318-321.

29. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.rog. 1424, vol. 3, fol. 224.

30. Geleich & Thalloczy 1887, p. 300-301.

31. Ibid.

antaget i den historiske litteratur. Kongens senere tilbagerejse igennem Ungarn og Polen vidner heller ikke om en alt for stor hast efter at komme hjem.³² I relation hertil bør det bemærkes, at i Venedigs senats beslutninger nævnes der ikke noget om bevillingen af Eriks ansøgte lån på 10.000 gulddukater. Vangensten har heller ikke i andre aktstykker kunnet finde bevis på, at et sådant lån virkelig blev givet.³³ Det mislykkede forsøg på at mægle for kong Sigismund kunne være en yderligere bidragende årsag til Eriks uvilje mod at besøge Venedig igen.

Af sikkerhedsmæssige årsager rejste kong Erik til Det hellige Land incognito, forklædt som en almindelig sekretær. Dette gjaldt formentlig også andre af de rejsende, som ledsagede ham. Middelhavet var på dette tidspunkt fyldt med fjendtlige skibe og pirater, som ikke havde noget imod at få en pæn sum dukater for at frigive tilfangetagende nobiliteter. Efter at have besøgt Jerusalem med Den hellige Grav, hvor kong Erik både modtog og selv uddelte ridderslag til de fornemste medrejsende, drog han til Jaffa, hvor skibet ventede på at sejle ham og hans følge over Cypern og Corfu tilbage til Dubrovnik. Undervejs besøgte Johanitterordenen på Rhodos, hvor kongen lånte 2.000 dukater.³⁴

Over Apulien ankom Eriks galej til Dubrovnik på selve juledag, den 25. december 1424. Kongen blev nu indlogeret i senatets rector's palads (i dag Knežev dvor).³⁵ Senatet besluttede at give ham dagligt 60 perper til fornødenheder³⁶ og tillod ham at importere en tønne vin *romania*.³⁷ Eriks ledsagere, Ivan Anz Frankopan og hans lillebror Nikola, indlogeredes i grev Sandaljs palads³⁸ og fik 60 perper som engangsgave.³⁹

Kong Erik besluttede at forlade den galej, han havde lejet i Venedig, og til betaling af lejen anmodede han Dubrovnik om et lån på 2.000 gulddukater. Senatet drøftede anmodningen den 26. december og accepterede den efter en afstemning, der viste 89 stemmer for og 28 stemmer imod. Betingelserne og garantien for lånet var meget detaljerede: Kongen skulle give en egenhændig kvittering, hvis han kunne skrive »grammatikalsk« (dvs. på latin) – *si possibile erit quod ipse sciat scribere in*

32. Mollerup 1882, p. 29-31.

33. Vangensten 1913, p. 78.

34. Dahlerup 1989, p. 61.

35. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.rog. 1424, vol. 3, fol. 232.

36. Ibid., fol. 231v.

37. Ibid., fol. 232.

38. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.min. 1424, vol. 3, fol. 183.

39. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.rog. 1424, vol. 3, fol. 231v.

gramatica. Hvis ikke, skulle kvitteringen skrives af hans sekretær og bekræftes med kongens segl. Kongen skulle forpligte sig til at indfri lånet i Senj (man havde tilsyneladende forventet, at kongen skulle låne penge hos grev Nikola Frankopan). Hvis dette ikke var muligt, skulle det ske i Ofen med »den samme slags gode dukater, han fik i Dubrovnik«. Dukaterne skulle gives til Dubrovniks ambassadør, som skulle ledsage kongen til Ofen.⁴⁰

Senatet besluttede, at ambassadøren skulle være en aristokrat fra Dubrovnik, Maroje Nalješković,⁴¹ som skulle rejse til Ofen medbringende en kvittering på 2.000 dukater beseglet med Eriks lille sigil samt 1.000 dukater svarende til Dubrovniks tribut for to år til kong Sigismund.⁴²

Den instruks, som ambassadøren Nalješković fik med vedrørende tilbagebetalingen af lånet, var præcis og meget detaljeret. Den afspejlede Dubrovnik-diplomatiets høje standard. Enhver mulighed blev taget i betragtning, endog det tilfælde, at Erik døde undervejs. På hvilken måde man skulle forhandle med kong Erik og kong Sigismund, er beskrevet i detaljer. Yderligere beskrives yderst interessant, hvordan man skulle takle en eventuel nægtelse af at tilbagebetale lånet.⁴³

Sammenlignet med de talrige notater i Dubrovniks arkiver vedrørende bevillingen og tilbagebetalingen af lånet til kong Erik, forekommer det påfaldende, at Vangensten intet fandt i Venedigs arkiver, som kunne bekræfte et lån på 10.000 gulddukater fra senatet i denne by.⁴⁴

Kong Eriks besøg i Dubrovnik var i det hele taget en begivenhed, som fremkaldte en enorm aktivitet hos byens administration, hvilket arkivets notater vidner om. Selv det årlige valg af den nye administration, som normalt foregik sidst i december måned, måtte udsættes på grund af kongens besøg.⁴⁵

Senatet havde udvalgt en veludrustet galej med 25 bevæbnede ledsagere til kongen. Galejens patron (kaptajn) var Paladin Gundulić, medlem af en kendt familie i Dubrovnik.⁴⁶ Den 5. januar 1425 forlod kong Erik Dubrovnik og sejlede med galejen til Omiš (Almissa), hvor grev Nelipić, Ivan

40. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.maius 1424, vol. 3, fol. 47v.

41. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.rog. 1424, vol. 3, fol. 232v.

42. Ibid., fol. 235.

43. Gelcich & Thalloczy 1887, p. 302-308.

44. Vangensten 1913, p. 78.

45. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.maius 1424, vol. 3, fol. 47v.

46. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.min. 1424, vol. 3, fol. 184; Acta Cons.rog. 1424, vol. 3, fol. 233v, 234v, 235; Acta Cons.min. 1425, vol. 3, fol. 189; Gelcich & Thalloczy 1887, p. 307-308.

Anz Fankopans svigerfar, boede.⁴⁷ Ledsaget af sit følge og ambassadør Nalješković, hvis heste på forhånd var transporteret til Omiš,⁴⁸ fulgte kongen landevejen til Senj og videre over *magna strata a Modrus* samt *magna via de Zagabria* til Ungarn.

Allerede to dage efter afrejsen informerede Dubrovniks senat i et brev kong Sigismund om Eriks beslutning om at rejse i Dubrovniks bevæbnede galej og om hans besøg hos grev Nelipić i Omiš.⁴⁹

Ifølge Morosinis krønike returnerede kongens (venetianske) galej med skibspatronen Giovanni Giustinian og kongens tolk *Gian Franchi* til Venedig i løbet af januar 1425, men uden den nordiske konge selv. To ambassadører forklarede på kongens vegne, at han af mange grunde ikke havde kunnet komme »og bad Signoria at have ham undskyldt«.⁵⁰ Ambassadørerne var sandsynligvis to aristokrater fra Dubrovnik, Đuro Gučetić og Džore Palmotić.⁵¹

»Senere drog nævnte hans tolk, Her Gian Franchi, sømmelig udstyret og til hest, fra Venedig til hans land for at besøge ham i håb om at få en belønning, så han standsmæssigt kunde opretholde sin riddergang«, skriver Morosini.⁵²

En komparativ analyse af de kroatiske,⁵³ ungarske,⁵⁴ andre venetianske⁵⁵ samt svenske⁵⁶ kilder viser utvivlsomt, at den her nævnte »Gian Franchi« er identisk med grev Ivan Anz Frankopan. Som kong Eriks forvalter fungerede han på de svenske slotte Koppingshus og Stegeborg og styrede Ötergötlands len i perioden 1426-34, hvorefter han trak sig tilbage til Kroatien, dels på grund af Engelbrekt Engelbrektssons opstand, dels på grund af sin far, Nikola Frankopans død.⁵⁷

47. Geleich & Thalloczy 1887, p. 307-308; Klaic 1901, p. 106.

48. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.min. 1424, vol. 3, fol. 183v.

49. Geleich & Thalloczy 1887, p. 308-309.

50. Vangensten 1913, p. 83.

51. Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.rog. 1424, vol. 3, fol. 234v; Geleich & Thalloczy 1887, p. 307-308.

52. Vangensten 1913, p. 83.

53. Šurmin 1888, p. 131-132; Pov.arh.Dubrovnik, Acta Cons.rog. 1424, vol. 3, fol. 231v; Acta Cons.min. 1424, vol. 3, fol. 183.

54. Aschbach 1841, p. 188-190.

55. H.A. Wold: *I Paradisets første kreds*, Oslo 1991, p. 123-177.

56. Riksarkivet Stockholm, Exhib.Joh.Westhio 1683, Biogr.K, 20; Kyle, Hans fol. 38r; Brocman, Hadorph 1435, C 4 fol. 8v; Brocman, Hadorph 1437, C 4 fol. 9; S-B. Jansson (ed.): *Engelbrektskrönikan*, Stockholm 1994, p. 54-55, 68.

57. Jf. Troels Dahlerup: »Zian, Ivan og Johan«, *Skalk*, 1998, nr. 4, p. 20-23.

Brugen af den kroatiske greve i den svenske lensadministration er et af de konkrete resultater af den rejse igennem Kroatien, som Erik af Pommern gennemførte i 1524-25, og som vi her har skildret på grundlag af hidtil ukendte kroatiske kilder. Hvad afslutningen på kongens langvarige udenlandsrejse angår, er den velkendt og skal kun fortælles i al korthed for at føre historien til ende: Kong Erik befandt sig i januar-marts 1425 i Ofen. Påsken tilbragte han hos kong Vladislav i Polen, og i april besøgte han Thorn. Over Stralsund gik rejsen til Danmark, hvortil han ankom den 24. maj 1425, efter 21 måneders fravær fra Danmark.⁵⁸

Appendiks

Oversigt over kilder i Dubrovniks arkiv vedrørende Erik af Pommerns besøg i Ragusa 1424-25

Transkriberet af Ivan Mustać, ordnet kronologisk af Mladen Ibler

Forkortelser:

Cons.maius = Consilium maius Reipublicae Ragusinae

Cons.min. = Consilium minus Reipublicae Ragusinae

Cons.rog. = Consilium rogatorum Reipublicae Ragusinae

09.09.1424

Acta Cons.maius 3, fol. 30v: Pro dono regis Dacie

18.09.1424

Acta Cons.rog. 3, fol. 224: Pro rege Dacie

04.11.1424

Acta Cons.rog. 3, fol. 228: Pro apparatu reditus regis Dacie

04.11.1424

Acta Cons.maius 3, fol. 35v: Libertas pro Rege Dacie honorando

06.11.1424

Acta Cons.min. 3, fol. 189: Pro recipiendo regis Dacie

⁵⁸. Møllerup 1882, p. 30-32.

04.01.1425

Acta Cons.min. 3, fol. 189:

Johannes Marci ellectus fuit
scribanus galee nostre etc.

Summary

Mladen Ibler: The Journey of the Scandinavian King Eric of Pomerania through Croatia 1424-5

Eric of Pomerania, King of the three Scandinavian realms, travelled through Croatia on his way to the Holy Land in 1424-5. Using hitherto unknown sources from the extremely rich archives of Dubrovnik, the medieval city of Ragusa, the present article describes this stage of the King's journey. Special emphasis is given to Eric's visit to Dubrovnik, where he was given a royal reception by the senate and the people of the city, and to the relationship he established with the Frankopans, a leading noble family in Croatia. It is shown that Eric must have made friends with the young count Ivan Anz Frankopan. He took part in the King's visit to Venice and in his journey to the Holy Land; and later on, from 1426 to 1434, he appears as a royal officer, holding several important castles in Sweden on the King's behalf. Because both Venetian and Scandinavian sources refer to him under the Italian name of »Gian Franchi«, historians have been unaware that the royal officer in Sweden is identical with the Croatian count. An appendix gives a list of the sources in the Dubrovnik Archive, which mention the Scandinavian king; Ivan Mustac, Director of the Archive, prepared this.

(Revised by Jørgen Peder Clausager)

Brugen af den kroatiske greve i den svenske lensadministration er et af de konkrete resultater af den rejse igennem Kroatien, som Erik af Pommern gennemførte i 1524-25, og som vi her har skildret på grundlag af hidtil ukendte kroatiske kilder. Hvad afslutningen på kongens langvarige udenlandsrejse angår, er den velkendt og skal kun fortælles i al korthed for at føre historien til ende: Kong Erik befandt sig i januar-marts 1425 i Ofen. Påsken tilbragte han hos kong Vladislav i Polen, og i april besøgte han Thorn. Over Stralsund gik rejsen til Danmark, hvortil han ankom den 24. maj 1425, efter 21 måneders fravær fra Danmark.⁵⁸

Appendiks

Oversigt over kilder i Dubrovniks arkiv vedrørende Erik af Pommerns besøg i Ragusa 1424-25

Transkriberet af Ivan Mustać, ordnet kronologisk af Mladen Ibler

Forkortelser:

Cons.maius = Consilium maius Reipublicae Ragusinae

Cons.min. = Consilium minus Reipublicae Ragusinae

Cons.rog. = Consilium rogatorum Reipublicae Ragusinae

09.09.1424

Acta Cons.maius 3, fol. 30v: Pro dono regis Dacie

18.09.1424

Acta Cons.rog. 3, fol. 224: Pro rege Dacie

04.11.1424

Acta Cons.rog. 3, fol. 228: Pro apparatu reditus regis Dacie

04.11.1424

Acta Cons.maius 3, fol. 35v: Libertas pro Rege Dacie honorando

06.11.1424

Acta Cons.min. 3, fol. 189: Pro recipiendo regis Dacie

⁵⁸. Møllerup 1882, p. 30-32.

25.12.1424 Acta Cons.min. 3, fol. 183:	Pro rebus et massariciis conducendis que perderentur pro apparatu regis Dacie Pro mansione comitum Segne Officiales
26.12.1424 Acta Cons.maius 3, fol. 47v:	Pro mutuo Serenissimo domino Regi Dacie faciendo
26.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 231v:	Pro littera legenda Regi Dacie Pro obroch regis Dacie Pro petitione regis Dacie Pro eodem negotio Pro eodem negotio
26.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 232:	Pro domino rege predicto Dacie
27.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 232v:	Pro dono regis Dacie Pro donando comitibus Segne Pro donando nuncio domini regis Cipri Pro Marino di Nale ituro Ungariam
28.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 232:	Pro rege Dacie
29.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 233:	Pro romania immitenda in ciuitate pro rege Dacie Pro itinere regis Dacie Pro eodem
30.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 233v:	Pro galea offerende domino regi Dacie Pro rege predicto cum Sandalio

	Pro rege Dacie Pro eodem Pro expeditione galee predicte
31.12.1424 Acta Cons.maius 3, fol. 189:	Pro officiis non creatis
31.12. 1424 Acta Cons.min. 3, fol. 183v:	Pro equis portandis Almisium et Officiales
31.12. 1424 Acta Cons.min. 3, fol. 184:	Officiales pro armando galeam Comitus galee
31.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 233v:	Pro expeditione galee et patrono Pro eodem negotio et libertate patroni
31.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 234v:	Pro expeditione galee ultrascripte et salario Pro eodem Electio capitani seu patroni galee Electio duorum nobilium ituorum cum capitano galee ut supra
31.12.1424 Acta Cons.rog. 3, fol. 235:	In eodem consilio Pro expeditione galee libertas Pro comisione et aliis litteris dandis Marino di Nale
02.01.1425 Acta Cons.min. 3, fol. 189:	Pro biscoto pro galea
04.01.1425 Acta Cons.rog. 3, fol. 235:	Pro rege Dacie

04.01.1425

Acta Cons.min. 3, fol. 189:

Johannes Marci ellectus fuit
scribanus galee nostre etc.

Summary

Mladen Ibler: The Journey of the Scandinavian King Eric of Pomerania through Croatia 1424-5

Eric of Pomerania, King of the three Scandinavian realms, travelled through Croatia on his way to the Holy Land in 1424-5. Using hitherto unknown sources from the extremely rich archives of Dubrovnik, the medieval city of Ragusa, the present article describes this stage of the King's journey. Special emphasis is given to Eric's visit to Dubrovnik, where he was given a royal reception by the senate and the people of the city, and to the relationship he established with the Frankopans, a leading noble family in Croatia. It is shown that Eric must have made friends with the young count Ivan Anz Frankopan. He took part in the King's visit to Venice and in his journey to the Holy Land; and later on, from 1426 to 1434, he appears as a royal officer, holding several important castles in Sweden on the King's behalf. Because both Venetian and Scandinavian sources refer to him under the Italian name of »Gian Franchi«, historians have been unaware that the royal officer in Sweden is identical with the Croatian count. An appendix gives a list of the sources in the Dubrovnik Archive, which mention the Scandinavian king; Ivan Mustac, Director of the Archive, prepared this.

(Revised by Jørgen Peder Clausager)

Brugen af den kroatiske greve i den svenske lensadministration er et af de konkrete resultater af den rejse igennem Kroatien, som Erik af Pommern gennemførte i 1524-25, og som vi her har skildret på grundlag af hidtil ukendte kroatiske kilder. Hvad afslutningen på kongens langvarige udenlandsrejse angår, er den velkendt og skal kun fortælles i al korthed for at føre historien til ende: Kong Erik befandt sig i januar-marts 1425 i Ofen. Påsken tilbragte han hos kong Vladislav i Polen, og i april besøgte han Thorn. Over Stralsund gik rejsen til Danmark, hvortil han ankom den 24. maj 1425, efter 21 måneders fravær fra Danmark.⁵⁸

Appendiks

Oversigt over kilder i Dubrovniks arkiv vedrørende Erik af Pommerns besøg i Ragusa 1424-25

Transkriberet af Ivan Mustać, ordnet kronologisk af Mladen Ibler

Forkortelser:

Cons.maius = Consilium maius Reipublicae Ragusinae

Cons.min. = Consilium minus Reipublicae Ragusinae

Cons.rog. = Consilium rogatorum Reipublicae Ragusinae

09.09.1424

Acta Cons.maius 3, fol. 30v: Pro dono regis Dacie

18.09.1424

Acta Cons.rog. 3, fol. 224: Pro rege Dacie

04.11.1424

Acta Cons.rog. 3, fol. 228: Pro apparatu reditus regis Dacie

04.11.1424

Acta Cons.maius 3, fol. 35v: Libertas pro Rege Dacie honorando

06.11.1424

Acta Cons.min. 3, fol. 189: Pro recipiendo regis Dacie

⁵⁸. Møllerup 1882, p. 30-32.